LIEPĀJA • SALDUS • TALSI • KULDĪGA • VENTSPILS

KAS KULTŪRĀ KURZEMĒ?

#6

JŪNIJS / 2026

Jaunais podnieks pats sev uzbūvē cepli

Ligita Kupčus-Apēna, "Kurzemes Vārds"

Rūdolfs Ate ir apņēmīgs un mērķtiecīgs jaunietis. Savās lauku mājās "Ketverčos" Rucavā ar pašizgatavotu kājminamu podnieka ripu viņš veido māla traukus un tos apdedzina turpat, jo šopavasar puisis uztaisījis arī savu cepli. Jauneklis izpētījis un savā ziņā atjaunojis teju 200 gadu seno Rucavas podniecības tradīciju.

Aizmūrēto lūku atverot, skatam pavērās šāda aina. Trauki salikti smuki kārtu kārtām. Šajā ceplī Rūdolfs salicis ap 200 trauku, piepildot apmēram 60 procentus no tilpuma.

Rūdolfs traukus veido uz paša darinātas ar kāju minamas podnieka virpas. Tā tapusi, izpētot vēsturiskos paraugus. Arī šajā ziņā viņam bijis svarīgi pietuvoties tam, kā podnieki strādājuši agrāk.

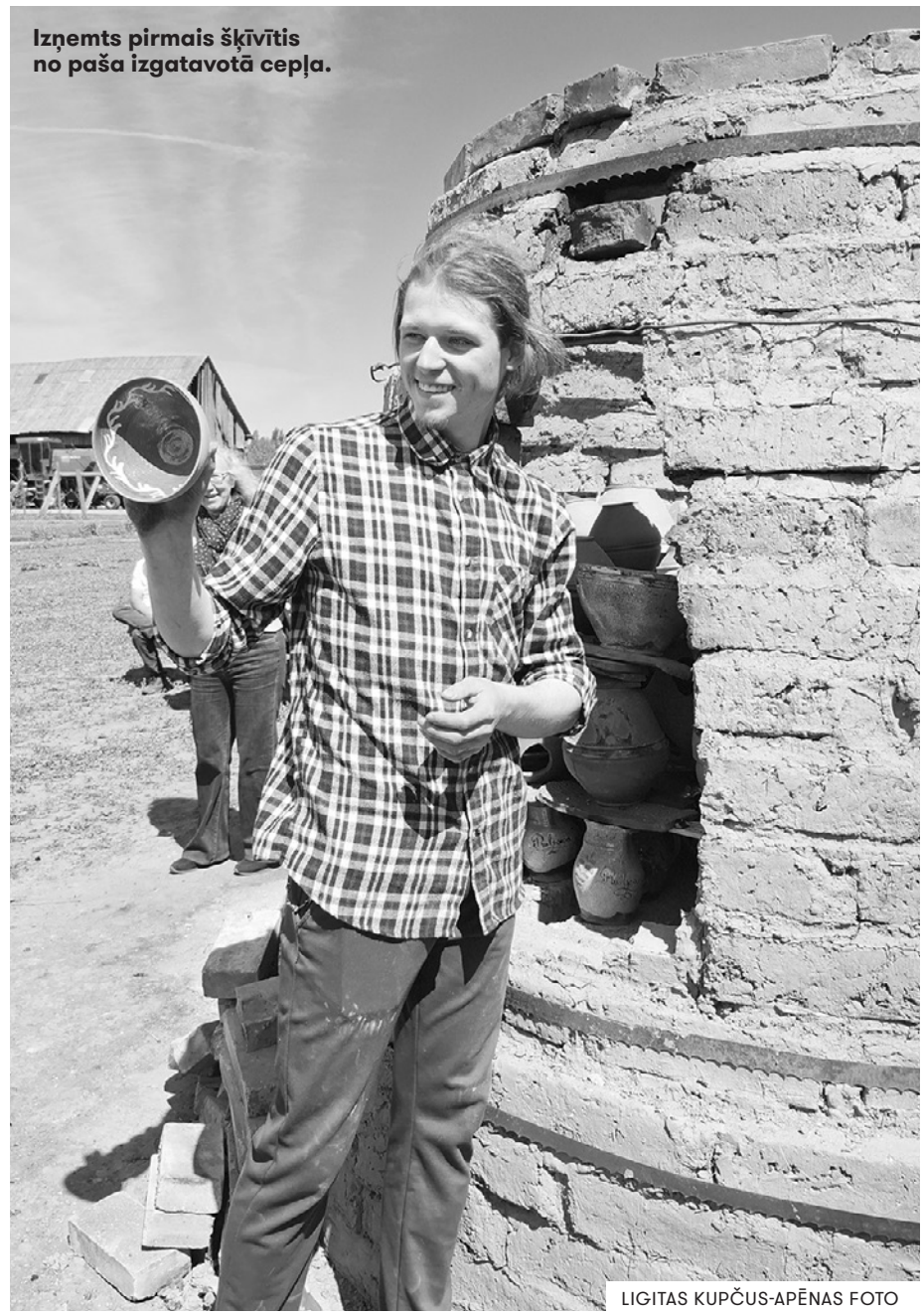

Izņemts pirmais šķīvītis no paša izgatavotā cepļa.

LIGITAS KUPČUS-APĒNAS FOTO

CEPLI LIEK UZ UGUNS ĀDERES

"3K" piedzīvoja brīdi, kad no paša būvētā cepļa tika izcelti pirmie apdedzinātie trauki. Uz cepļa atvēršanu bija sanākuši arī citi interesenti. Bet, kamēr vēl tika gaidīti viesi, jaunais podnieks pastāstīja, kā cepli veidojis. Izgatavojis koka formu, kurā pildīt mālu, lai veidotu vienāda lieluma būvmateriālu. Forma veidota pēc vēsturiskajiem paraugiem. Interesanti, ka māls iegūts turpat uz vietas. Pie mājām padziļināts meliorācijas grāvis, un no tā izceltais māls, kas bija sakrauts lielā kaudzē, nu aizgājis ceplim.

Pie tā būvēšanas Rūdolfs ķēries klāt šopavasar, tikko kā nokusis sniegs. Puisis šogad beidz Liepājas Mūzikas, mākslas un dizaina vidusskolu. Sava kvalifikācijas darba ietvaros pētījis ap 200 gadu seno Rucavas podniecības tradīciju, tai skaitā arī iepazinis Kurzemei un Rucavai raksturīgo apaļo malkas cepli no nededzinātiem māla ķieģeļiem.

Pagājušajā gadā viņš iepazinies ar Baibu un Eināru Dumpjiem. 2001. gadā Dumpju pāris Ventspils Piejūras brīvdabas muzejam uzbūvējis tradicionālu Kurzemes cepli. Rūdolfs stāsta, ka tas bijis pirmais šāds ceplis pēc ļoti ilga pārtraukuma, un arī pirms tā būvēšanas Dumpju pāris veicis izpēti. Taču pats viņš nav balstījies tikai vienā paraugā. Kvalifikācijas darbā, izmantojot Valsts kultūrkapitāla fonda piešķirto radošo stipendiju, Rūdolfs vācis un salīdzinājis uzzināto lielākajos muzeju arhīvos un krājumos.

Rūdolfa būvētajam ceplim ir divas kurtuves, pa vienai katrā pusē. Arī tāpēc tas ir unikāls, nekur citur Latvijā tāda neesot. Uguns ceplī virzās pa apli, bet vidū ir stendere, uz kura novietoti trauki. Sākumā ceplis kurināts prātīgi. "Kurināju astoņas stundas, un tā, lai lielais karstums uzreiz nesasniedz traukus," viņš atminas. Tikai pēc tam liesma pamazām laista ceplī iekšā. Pēc Rūdolfa teiktā, temperatūra kāpusi negaidīti ātri – no 300 uz 700 grādiem. "Tas ir diezgan netipiski. Nezinu, ticēsiet vai ne, bet cepli liku uz uguns āderes. Beigu beigās karstumu visā ceplī bijis iespējams labi kontrolēt, ļoti viegli varēju vadīt temperatūru."

MĀLS TUVĀKS PAR METĀLU

Liepājas Mūzikas, mākslas un dizaina vidusskolas Keramikas nodaļā Rūdolfs iestājies ne uzreiz. Sākotnēji aizgājis uz metālizstrādājumu dizainu. Tā kā amatniecība viņu interesējusi vienmēr, šķitis, ka nākotni varētu saistīt ar kalēja darbu. Mājās ir pat smēde. Tomēr ar laiku sapratis, ka metāls nav īsti viņa lieta. Otrajā kursā pārgājis uz keramiku.

Vairāk par Rucavas podniecības tradīciju Rūdolfs uzzinājis skolā. Keramikas nodaļā audzēkņi atdarina veco meistaru traukus, un skolotāja Vineta Trumpeniece reiz šim darbam bija izvēlējusies arī vienkāršas krūzītes, ko darinājuši Rucavas meistari. Tā kā Rūdolfs pats nāk no Rucavas puses, protams, radusies interese. Viņš izpētījis, kas Rucavā uz vietas ir savākts no keramikas, pēc tam meklējis jau tālāk – Liepājas muzejā un citviet. Sākumā pētījis pašus traukus, to formu un izskatu, vēlāk arvien vairāk sācis interesēties par to, kā tie tapuši. Attiecībā uz saviem traukiem viņš ļoti piesardzīgi lieto vārdu "autentisks". "Jo es nevaru apgalvot, ka man viss ir tā, kā būtu jābūt. Bet es ļoti cenšos," atzīmē 20 gadus vecais jaunietis.

Atbildot uz jautājumu, kāpēc viņam ir svarīgi turpināt tieši vietējo, Rucavai raksturīgo tradīciju, Rūdolfs pēc īsas apdomāšanās sacīja: "Sākumā bija tā – kad skolā vajadzēja pildīt kādus uzdevumus, nepatika tie, kas bija bezpersoniski, tikai ķeksīša pēc. Pamazām uzzināju par Rucavas podniecību, un man tā iepatikās. Mani vienmēr ir interesējušas šādas vēsturiskas lietas."

Trauki Rūdolfam top mājās. Atsevišķas darbnīcas viņam pagaidām nav. Savā ziņā tas nemaz nav tālu no tā, kā Rucavā podnieki strādājuši agrāk. "Man šķiet, ka Rucavā nevienam podniekam nav bijušas darbnīcas, visi strādājuši mājās. Vidzemē un Latgalē podnieki bijuši turīgāki," viņš spriež. Mālu traukiem viņš iegūst Ģeistautos, tas ir turpat Rucavas pusē, pie upes ielejas. Par šo mālu viņam savulaik stāstījis opis, ka tas esot labs un agrāk izmantots arī plīšu mūrēšanai. Ar zemes saimniekiem, kas ir attāli radinieki Atēm, Rūdolfs sarunājis, ka mālu drīkst rakt un vest mājās.

ZVAIGŽŅU MIRKLIS ARĪ SKOLOTĀJAM

Pirmajā apdedzināšanā Rūdolfs salicis ap 200 trauku. Viņš gan piebilst, ka ar to ceplis bijis aizpildīts tikai par 60 procentiem. Par to, vai pirmo partiju laidīs tirdzniecībā, puisis pastāstīja, ka iepriekš viņa trauki nonākuši pie cilvēkiem dažādos ceļos – bija iegādājami veikalā Rucavas centrā, arī vietnē *meistardarbs.lv*. Mamma Līga Ate ieteikusi domāt arī par savu interneta veikalu. Bet pagaidām esot arī tā, ka cilvēki atbrauc pie viņa paša uz mājām. "Pie mums bieži iegriežas cilvēki, jo mamma nodarbojas ar floristiku. Trauki nu kļuvuši par vēl vienu iemeslu, lai pie mums atbrauktu." Pirmo pieredzi ar trauku pārdošanu Rūdolfs guvis pagājušajā vasarā. Toreiz viņš ap 20 paša darinātu trauku aizveda apdedzināt uz Ventspils cepli. Vēlāk Rucavas pagasta svētkos aptuveni pusi no tiem arī pārdevis. "Bet es vēl neesmu līdz galam izpētījis un noskaidrojis, ko vēlas un kas patīk pircējam."

LMMDV pedagoģe Vineta Trumpeniece, kas kopā ar kolēģi Kristīni Vizbuli bija diplomdarba vadītājas, Rūdolfa paveikto sauc par vietējās podniecības "reanimēšanu". Viņš ne tikai pētījis traukus un atrastās lauskas, ko mēģinājis salikt kā puzli, bet arī centies saprast seno darba tehnoloģiju – kā trauki veidoti, glazēti un apdedzināti. "Pats izraka mālu, uztaisīja ķieģeļus un samūrēja cepli. Tas ir kaut kas neticams," audzēkņa paveikto uzteic pedagoģe. "Savā prātā domāju, nezin, vai Liepājas Mākslas skolas 100 gadu vēsturē kaut kas tik apjomīgs ir noticis. Neko līdzīgu neesmu dzirdējusi. Cilvēks pats nolemj, ka viņš jau 3. kursā izpētīs muzejus, arhīvus, visu, visu, satiks lielos meistarus, kas ir abi Dumpji... Viņš uzsūc zināšanas burtiski kā *švamme*." V. Trumpeniece atzīst, ka skolotājam šādi brīži ir īpaši. "Esmu lepna par mūsu skolnieku. Tas ir tāds zvaigžņu mirklis skolotājam," viņa atzīst.

Arī Rūdolfa projekta aizstāvēšanā eksperti bijuši pārsteigti par darba apjomu un dziļumu. Audzēkņa darbs ieinteresējis arī vietējos cilvēkus. Viņi sākuši jaunietim nest senas krūzes un lauskas, kas atrastas Rucavas pusē. ■

No nejaušības līdz grāmatai. Linda Leen. Introversijas

PUBLICITĀTES FOTO

Dzejas krājums "Introversijas" pieejams "Jāņa Rozes" grāmatnīcās visā Latvijā, savukārt, iegādājoties to vietnē *www.lindaleen.com*, grāmatu iespējams saņemt ar autores parakstu un personalizētu ierakstu. Grāmata "Introversijas" pirmoreiz pie lasītājiem nonāca maija beigās Lindas Leen minialbumu triloģijas "WAVES" otrā viļņa koncertos Kurzemē. Ventspils koncertzālē "Latvija" un Liepājas "Lielajā dzintarā" notika grāmatas atvēršanas svētki – tikšanās un autogrāfu sesija ar autori.

✎ Agnese Kuplēna, "Talsu Vēstis"

Nākusi klajā Lindas Leen pirmā grāmata, kurā apkopoti mūziķes angliski rakstīto dziesmu tekstu atdzejojumi latviešu valodā. Tos veidot un lasīt koncertos pirms dziesmu izpildīšanas oriģinālvalodā kļuvusi par īpašu, māksliniecei raksturīgu performances formu un konceptuālo pamatu izdevumam "Introversijas". Šajā grāmatā iekļauti divdesmit divu Lindas Leen autordziesmu tekstu atdzejojumi no mūzikas albumiem "Let's Go Insane", "Chameleon", "Divi. Labākie dueti", "Digital Church", "Waves I/III", kā arī vēl neizdotu, bet koncertos atskaņotu dziesmu atdzejojumi un daži latviski radīti poēzijas darbi.

– Apsveicu ar pirmās grāmatas iznākšanu! Kā radās šī ideja par grāmatu?

– Pirms daudziem gadiem kāds jaunais pāris vēlējās ieaicināt kāzās savus viesus ar manas dziesmas "I do" piedziedājuma rindiņām un lūdza mani kā autori tās atdzejot. Pēc kāda laika atdzejoju visu dziesmu un eksperimenta kārtā koncertā nolasīju to, pirms izpildīju šo dziesmu oriģinālvalodā. Es tiešām jutu, kā zālē mainās emocionālā temperatūra, kad viss ir saprotamāks. Tomēr domāju, ka ne tikai tāpēc, jo mēs esam tā paaudze, kas angļu valodu jau pietiekami labi zina, līdz ar to tas, protams, ne tikai par tulkojumu ir stāsts. Tā ir kā jauna gan performances, gan dzejas forma. Tas ir koncepts.

– Tā tas attīstījās tālāk līdz grāmatai?

– Šis notikums ar jauno pāri atvēra durvis tam, par ko es nezināju, ka tas manī ir. Latviešu valoda kā mācību priekšmets man vienmēr patikusi, arī skolas laikā sacerējumi labi padevās. Bagātīga valoda man vienmēr šķitusi inteliģences pazīme – ja tu spēj runāt gan interesanti, gan raiti, lietot vārdu kā krāsu. Likās, ka uzrakstīt nebanālu, svaigu, aizraujošu un skanīgu tekstu dziesmai latviešu valodā tiešām nav vienkārši, tā ir pavisam cita specifika un valodas ritms. Šaubījos, vai man tas ir pa spēkam, tomēr latviešu valoda atdzejojumu kontekstā man ritēja tik viegli, ka es biju patiesi pārsteigta. Cilvēki ievērojuši, ka atdzejojumos izmantoju ikdienas valodā tik bieži nedzirdētus vārdus, piemēram, kāds senāks vai tikai literārajai valodai piesaistīts vārds. Es pat īsti nezinu, no kurienes tas nāk. Poēzijas process kļuva ļoti aizraujošs, manī pavērās šī šķautne, un es sāku atdzejot arī citas savas angliski rakstītās dziesmas. Tieši tā arī izveidojās mūzikas programma "Introversijas", kuru mēs ar Rihardu Lībieti definējām kā atvērto koncertprogrammu, proti – tā nekad nav pabeigta, tā visu laiku mainās, nāk klāt jaunas dziesmas un to atdzejojumi, kaut kas aiziet, turpina attīstīties.

Tomēr ar grāmatas izdošanu es ilgi vilcinājos. Doma par dzejoļu krājumu gan manī jau bija kādu laiku, jo tam vienkārši bija dabisks pieprasījums. Atdzejojuma lapiņas, kuras izmantoju koncertos, tika šad tad nočieptas (*Smaida.*) Saņēmu vēstules ar jautājumiem – kur var izlasīt, kur vēl paklausīties. Mana atbilde bija – koncertos. Daudzi ierosināja izdot grāmatu, bet man, kā jau māksliniekam un vispār cilvēkam, ir tā sajūta, ka iekāpt jaunā ampluā, īpaši, ja neesi vairs iesācējs un ir iestājies sava veida briedums, – tas nav vienkārši. Bet tad es tā padomāju – hmm, kā – es neesmu dzejniece? Esmu dzejniece kopš pirmās dziesmas, ko sarakstīju. Dziesma ir melodija plus poēzija. Vienlaikus – dzeja ir viena no augstajām mākslām, statuss "dzejnieks" šķita tik mākslinieciski elitārs un nesasniedzams, tā priekšā bija nedaudz bijības.

– Vai bija kas īpašs, atlasot tulkojamos tekstus?

– Man bija liels pārsteigums, kad īsi pirms "Introversijas" maketa nodošanas nejauši datorā uzgāju pirmā albuma "Let's Go Insane" dziesmu tekstu latvisko versiju skices. Protams, tas bija pilnīgi cits cilvēks pirms 26 gadiem – citi apvāršņi, maksimāls ideālisms utt. –, bet izrādījās, ka atdzejošanas saknes ir vēl senākas. Tajā failā no 2001. gada es tekstus tulkoju. Atceros, kāpēc es toreiz apstājos, jo apzinājos – tiešs tulkojums poēzijā nestrādā. Tas ir cits stāsts, dzeju nevar iztulkot, to var tikai atdzejot. Es pat redzu, kurās vietās esmu nonākusi strupceļā un apstājusies. Tā nejaušība ar jauno pāri atdzīvināja iespēju, par kuru jau bija aizmirsusi. Šobrīd, protams, jau ir cita mentālā un radošā kapacitāte.

– Kā tagad raugāties uz atdzejošanu?

– Atdzejošanas procesā pa īstam izpratu, ko tas nozīmē. Kad grāmatnīcā apskatu, kurš ir atdzejojis konkrēto grāmatu, parasti rakstīts autors, bet atdzejotājs maziem burtiņiem. Pēc tā, kam es izgāju cauri, es sapratu, ka tas būtībā ir vēlreiz uzrakstīt grāmatu. Skaidrs, ka lielās līnijas, notikumi un koncepts ir, bet viss garšīgums ir jāsaraksta. Mākslas darbs jau nav tikai – kas tas ir, bet pat svarīgāk – kā tas ir. Tad jau varētu teikt, ka visas mīlestības dziesmas ir uzrakstītas, sakāmā sausais atlikums jau būtībā ir nemainīgs. Bet īpašais un unikālais ir tajā, kā tu to izdari, kā tu ar vārdiem spēj iededzināt cilvēkā to, ka viņš sajūt. Tas ir ļoti smalki. Liela cieņa atdzejojumu meistariem!

– Es šajā koncertā jūs ieraudzīju pilnīgi atšķirīgu no iepriekšējās Lindas Leen. Ir jūtams cits skatījums uz dzīvi, cits briedums, attieksme. Pati arī sajūtat atšķirību? Piemēram, interesanti bija tas, ka koncertu noslēdzāt ar jau sen zināmo "I Was a Lonely Girl", kas šodien skanēja pilnīgi citādi. Man bija sajūta, ka es šo dziesmu dzirdu pirmo reizi.

– Tā varētu būt. Viss mainās, attīstās. Es gan domāju, ka pats kodoliņš nemainās, mēs piedzimstam ar pamattrajektorijām, no kurām nevar izvairīties. Kaut kādā ziņā tas ir fatāli. Bet monētai ir divas puses. Kur ir ekstāze, galējā dievišķā izpausme, tieši tikpat uz otru pusi koordinātu sistēmā ir tas dziļums, kas ir reizē arī melanholija, tie bezdibeņi, kuros iekrīti. Bet atkal tieši tāpēc tu vari atpazīt gaismu tumsā un haosā un nest to citiem. Ja esi gaismā visu laiku, tu to nenovērtē. Kontrasts ir vajadzīgs, lai apjēgtu, ka esi laimīgs. Lai cik ļoti grūts bija šis gatavošanās process – dažādi tehniskie izaicinājumi koncertam, albumam, viss kara fons un ekonomiskā situācija –, rezultāts un brīdis uz skatuves ir ļoti skaists un tik pilnīgs, piepildošs. Un visu laiku jau ir tā – augšā, lejā. Tad tu atkal atdod sevi pilnīgi visu, man dažreiz ir sajūta, ka es knapi izdzīvoju. Un tas ir tas, kas nemainās. Mainās varbūt tas, ka es ļauju skatītājiem to visu ieraudzīt, jo es beidzot sāku tiešām nepastarpināti ņemt dzīves jēlmateriālu un izmantot to uz skatuves. Nebaidīties atklāt. Bet, lai to paņemtu pretī, arī vajag emocionālo inteliģenci. Tāpēc es tā mīlu savus klausītājus! Es zinu, ka tie, kas nāk uz maniem koncertiem, ir cilvēki, kurus dēvēju par HD jeb augstas izšķirtspējas cilvēkiem. Viņi spēj saprast, sajust, viņi tajā redz vērtību, viņi padzeras, veldzējas no tā. Ir pasaulē vēl kaut kas, kas virspusēji nepārskrien pāri, bet ir patiesi klātesošs.■

“Elpas” ePOPEja Brocēnos

Ieva Vilmane, “Saldus Zeme”

Mēs, Saldus fotoklubs “Es daru”, pārtraucam klusēšanu un atklājam, ka “nozagām” Janas Gruntmanes tekstildarbu “Elpa”! Pirms mums to izdarīja Ventspils fotoklubs “Kaktuss” un fotoklubs “Āgenskalns”. Kolēģi iedrošināja “Elpu” nočiept un iedvesmoja radīt pašiem savu interpretāciju par Janas mākslas darbu. Zināms, ka kāds arī mums to “nozags”, bet kad un kurš? Goda vārds, nezinām!

IEVAS VILMANES FOTO

Izstādes atklāšana Brocēnos. Centrā Saldus fotokluba “kaverversija” tekstildarbam “Elpa”, otrajā plānā – oriģināls; attēlā pirmā no kreisās puses – tekstilmāksliniece Jana Gruntmane. Izstāde būs apskatāma līdz jūlija beigām.

Skatu no putna lidojuma kontrolē Laila Arāja un Gustavs Meijers, bet Jānis Getliņš dokumentē projekta norisi.

Tehniski sarežģīta jaunrade. Fotogrāfs Lauris Rinmanis izkārto Brocēnu vidusskolas jauniešus tā, lai stadionā atkārtotos “Elpas” raksts.

ATZĪŠANĀS

Saldenieki nekad tā nebija pieteikuši savas izstādes atklāšanu, tādēļ 11. jūnija vakarā esmu Brocēnu Kultūras centrā, lai tiktu skaidrībā, ko nozaga, kāpēc un kāda ir atzišanās jēga.

Izstādes “Elpa elpā” atklāšanā satieku tekstildarba “Elpa” autori, Saldus un Ventspils fotokluba mākslinieku. Detektīvstāstā iesaistīti visi Brocēnu vidusskolas skolēni, tādēļ svinībās piedalās arī iestādes pārstāvji.

Izstādes centrā nolikta Saldus fotokluba lielformāta fotogrāfija, kas uzņemta ar dronu. Pirmajā acu uzmetienā ieraugu plaušu apveidu, otrajā pamanu, ka tas radīts no pelēkos un melnos atkritumu maisos ietērptiem skolēniem. Ekspozīcijas dziļumā izceļas “Elpa”, tāpēc uzreiz pamanāms, ka saldenieki citējuši Janas darbu. Savukārt ventspilnieku fotogrāfijās redzams, kur “Elpa” bijusi pēc tam, kad to *nofenderēja* no J. Gruntmanes personālizstādes Popes kultūras namā. Tā manīta Ventspils ostā, daudzstāvu namā, mežā un Londonā, ePOPEjas publiskās piezīmes internetā rāda arī zārka vāku, Līgatni, Rīgu, Roju, saikni ar Florenci.

KAS IR EPOPEJA?

No J. Gruntmanes un “Kaktusa” dalībnieku Krista Kūlas, Ilzes Ozolas un Agneses Pastares sacītā secinu, ka ePOPEja ir mākslas labā pastrādāta delverība, kas 2023. gadā iesākās Popē un nevis norimst, bet pieņemas spēkā.

Krists notikuma galvenos punktus un nozīmīgas nianses sakārto hronoloģiskā secībā: “Janai Popes kultūras namā bija personālizstāde. “Kaktusā” aizrunājāmies par to, ka ažiotāža ir tikai ap nozagtiem mākslas darbiem vai tiem, kuru autors nomirst. Spilgts piemērs ir Leonardo da Vinči “Mona Liza”. Šis portrets nav labāks par citiem viņa darbiem, taču kļuvis par viszināmāko un visdārgāko tāpēc, ka ticis nozagts. Savā fotoklubā iedomājāmies – kā būtu, ja mēs Janas darbu nospertu?...”

Lai nepārkāptu likumu, fotogrāfi tekstilmākslinieci informēja par savu nodomu. “Piekritu momentā, lai gan bijām tikušies tikai reizi,” turpina Jana. “Ja idejai nebūtu tālejošu seku, atsacītu. Gribēju, lai cilvēkiem rodas interese par mākslu, jo ārpus galvaspilsētas izstādes apmeklē kūtri. Mūsu ePOPEja (Pope tik jauki spēlējas vārdā!) situāciju pamainīja – ap nezināmas mākslinieces nezināmu darbu radās ažiotāža... To mēs neparedzējām, bet esmu ārkārtīgi saviļņota, ka mijiedarbībā ar manu darbu nu jau aptuveni 30 mākslinieku radās dzirksts radīt. “Elpas” pievienotā vērtība vairojas. Tā nenotiktu, ja tekstildarbs paliktu pie manis, salocīts kastē.”

SPĒLĒT LĪDZ GALAM

Saldus “Es daru” ir trešais fotoklubs, kurš nočiepis “Elpu”. Katrs to interpretējis citādi. Piemēram, ventspilnieki pētīja cilvēku uzmanības līmeni pret ierasto. Viņi “Elpu” fotografēja publiskās vietās laikā, kad visa apkaime runāja par pazudušo darbu. Kāds foto tapis 200 metru no policijas iecirkņa, cits fotosesijā, pēc kuras autori uzreiz uzrunāja pazīstama televīzijas žurnāliste – arī viņa nepamanīja, ka fotogrāfe rokās tur sarullētu “Elpu”. Ilze Ozola to aizveda uz Londonu un izklāja visnoslogotākajos laukumos, lai pārliecinātos: cilvēki nudien neskatās zem kājām. “Tikai daži, sajutuši kaut ko atšķirīgu zem kājām, atskatījās un uzreiz turpināja savu ceļu,” atceras fotogrāfe. Eksperimentā ventspilnieki noskaidroja, ka neviens nevienu nepazīst tik labi, lai redzētu cauri. Krists Kūla strādā laikrakstā “Ventspils Balss”. Kolēģi viņu neatšifrēja, lai gan caurām dienām piedalījās redakcijas sarunās par zādzību. “Kamēr “Elpa” atradās manā garāžā, bija grūti noturēt *poker face* un tēlot visiem līdzi, ka neko nezinu,” atceras pirmā “zagle” Agnese Pastare. Tieši viņa Popes kultūras namā nogaidīja piemērotu brīdi, lai no sienas noņemtu “Elpu” un atstātu drebelīgi uzrakstītu zīmīti “Elpai vajag telpu”.

Fotokluba “Es daru” pieredzē saklausu vēl vienu ePOPEjas mēru – saldenieki runā par kolektīva vienotības līmeni un dūšu īstenot komplicētu kopdarbu. Fotogrāfi esot individuālisti, tāpēc kolektīvos projektos pārbaudījumu netrūkst, ar “Elpas” izaicinājumu tikuši galā godam – šāda doma izskan sarunās ar “Es daru” vadītāju Lailu Arāju, kā arī kluba biedriem Juozapu Zubaviču, Lauri Rinmani, Jāni Getliņu un Gustavu Meijeru.

“Pētījām tekstildarbu un iedomājāmies – kas notiktu, ja statiskos pikseļus aizstātu ar cilvēkiem? Tā tikām līdz idejai Janas Gruntmanes izausto zīmējumu pārnest uz Brocēnu stadiona zālienu. Sapratām, ka monumentālajam kadram vajadzīgs dzīvības pilns spēks, un tad sākās...” Laila Arāja caur humora šķautni rāda fotokluba un 370 Brocēnu vidusskolas skolēnu kopīgo piedzīvojumu. “Radošajā haosā bija brīži, kad sev jautāju – vai mums maz sanāks?” saldeniece atzīstas. Atkal.

“Šī vairs nav mana “Elpa”, bet kopējā. Redz, viens cilvēks vai darbs tomēr var kaut ko iekustināt,” ar gandarījuma pilnu smaidu rotājas tekstilmāksliniece.■

Mūzika

◊ 1. jūlijā – Intardienas Lielais vakars **Talsos, Baznīckalnā.** Piedalīsies Reinis Sējāns, Jānis Aišpurs, Aija Andrejeva, rolands če, Andis Grīva un vēl vairāki tautā mīlēti mākslinieki kopā ar Latvijas Radio bigbendu. Intardienas turpinājums Talsu ev. lut. baznīcā: "Šekspīrs. Soneti". Pauls, Busulis, Keišs.

◊ 4. jūlijā **Liepājā, koncertdārzā "Pūt, vējiņi!"** Liepājas Simfoniskais orķestris diriģenta Gunta Kuzmas vadībā aizsāks savus vasaras muzikālos piedzīvojumus Liepājā, uz skatuves tiekoties ar latviešu vijolnieci Kristīni Balanas un franču pianistu Likā Debargu. Klausītājus gaida spilgts un daudzkrāsains muzikāls piedzīvojums ar Žila Masnē, Žorža Bizē, Pablo Sarasates, Džordža Gēršvina un Morisa Ravēla mūziku.

◊ 5. jūlijā **Spāres muižā** Parka un dārza dienā izskanēs Katrīnas Dimantas koncerts.

◊ 5. jūlijā Retro vakarā **Tiņģeres muižas parkā** uz koncertu "Dziesmu pērles" aicina dziesmnieces Anta Eņģele un Melisa Debora Kaškura.

◊ 9. jūlijā **Brocēnos**, Liepu ielas skvērā, muzikālais vakars ar Inesi Ērmani un Havjeru Fernandesu.

◊ 11. jūlijā **Virbu pagasta svētkos** koncertā uzstāsies Olga Rajecka.

◊ 15. jūlijā **Saldus centra pagalmā** pianista Andreja Osokina un soprāna Brigitas Reinsones koncerts "Cantabilis". Duets izpildīs operu visskaistākās ārijas, sākot no itāļu kaislību pilniem dziedājumiem un beidzot ar latviešu smalki liriskajai melanholijai.

◊ 17. jūlijā **skvērā pie koncertzāles "Lielais dzintars" Liepājā** ikviens bez maksas aicināts pievienoties muzikālam piknikam. Apmeklētāji varēs piedzīvot iemīļotu Liepājas Simfoniskā orķestra kamersastāvu, skanēs Liepājas mežragu kvarteta, ansambļa "Sonore Antiqua", Rietumkrasta trio, sitaminstrumentu ansambļa un citu muzikālu viesu izpildītās performances, kas pāri pilsētai izskanēs no koncertzāles terases.

◊ 18. jūlijā **Liepājā, stadionā "Daugava",** grupa "Prāta vētra" noslēgs "Pirmās dienas tūri". Koncerta īpašie viesi būs mūziķi Chris Noah un Fiņķis. Uz skatuves kāps arī mūziķis MESA un aktrise Agnese Budovska.

◊ 18. jūlijā **Rojas brīvdabas estrādē** muzicēs Miks Galvanovskis un grupa "Bukte".

◊ 24. un 25. jūlijā **Saldū, Kalnsētas parka estrādē**, festivāls "Saldus saule". Piedalās: "Alum Alu", "Athodi", "Brīnumzemē", "Bukte", "Dzelzs vilks", Fiņķis, Ivo Fomins, Miks Galvanovskis, "Garu pagrabs", "Huskvarn", "Indygo", "Inokentijs Mārpls", Fēlikss Ķiģelis, "Laika suns", "MUUD", "Līvi", "Pienvedēja piedzīvojumi", "RAUM", "Skyforger", "Šķembas", "Pirmais kurss", "R.A.P." u.c.

◊ 25. jūlijā **koncertdārzā "Pūt, vējiņi!" Liepājā** notiks grupas "Līvi" 50 gadu jubilejas pirmais koncerts, kas būs emocionāls ceļojums cauri vēsturei no grupas pirmsākumiem līdz šodienai. Skatītāji dzirdēs gan ikoniskākos hitus, kas ierakstīti Latvijas rokmūzikas zelta fondā, gan arī dziesmas, kas reti skanējušas dzīvajā, bet ieņem īpašu vietu grupas un fanu sirdīs. Koncerta viesi būs ar grupu "Līvi" ļoti saistīti mākslinieki Elviss Grodums, Fēlikss Ķiģelis, kā arī citi mūziķi.

◊ 29. jūlijā **Saldus centra pagalmā** koncertēs Diāna Lube, Rinalds Herings un Andris Akermanis.

◊ 31. jūlijā **Liepājas pludmalē** sāksies divu dienu mūzikas festivāls "Summer Sound". Uz vairākām skatuvēm uzstāsies vairāk nekā 60 mākslinieku. Latviju festivālā pārstāvēs "Bermudu divstūris", "Singapūras satīns", "Tautumeitas", reperi ansis, Deniss un daudzi citi. Savukārt starptautisko viesu vidū būs elektroniskās deju mūzikas megazvaigznes Hardwell (Nīderlande) un Alan Walker (Norvēģija), *drum and bass* duets Sigma (Lielbritānija), enerģiskā čigānu pankroka apvienība "Gogol Bordello" (ASV), kā arī Tommy Cash (Igaunija).

Māksla

◊ 4. jūlijā **Liepājas muzejā** notiks mākslinieces Baibas Ābelītes radošā meistarklase izstādes "Metropoles mutācija" ietvaros. Dalībnieki kopā ar mākslinieci pētīs Liepājas pilsētvidi, tās stāstus un noskaņu, lai radītu savu unikālo pilsētas tēlu, mākslas garu vai pilsētas sargu.

◊ 4. jūlijā **Sabiles Mākslas, kultūras un tūrisma centrā** atklās Elizabetes Melbārzdes darbu izstādi "Nekas nav tā, kā izskatās".

◊ 11. jūlijā **Kaltenes klubā** atklās žurnāla "Praktiskie Rokdarbi" autoru darbu izstādi; būs iespēja satikt arī pašus māksliniekus.

◊ Līdz 26. jūlijam **Saldus novada Jaunlutriņos, Ošeniekos un Šķēdē** apskatāms vides instalāciju maršruts "Ainavā". Mākslinieku Agates Tūnas, Pētera Vīksnas, Annemarijas Gulbes un Līgas Stibes projekts balstīts ainavu fotodokumentācijā. Ņemot vērā Saldus novadā ieceres attīstīt vēja enerģijas ražošanu, mākslinieki aplūko, kā cilvēki līdz šim mainījuši dabisko ainavu.

◊ Līdz 20. jūlijam **Rojas Jūras zvejniecības muzejā** skatāma izstāde "Miķelis Lisments – vīrs ar plānu".

Teātris

◊ 11. jūlijā laukumā pie **Virbu kultūras nama** vietējā amatierteātra izrāde "Šauj viņu nost!"

◊ 26. jūlijā **Rojas brīvdabas estrādē** un 30. jūlijā **Saldū, Kalnsētas parka estrādē,** komēdija "Mazpiļsāta 2".

Citas lietas

◊ 3. jūlijā **Upesgrīvas "Rūķos"** – "Čaks lauku mierā Vilsonu verandā".

◊ No 6. jūlija **Virbu kultūras namā** – Olgas Rajeckas grezno skatuves tērpu un foto izstāde.

◊ 11. jūlijā **Saldus novada Šķēdei** – 565. Dzejnieks Andris Akmentiņš vadīs dzejas plenēru, māksliniece Henrieta Bude – mākslas plenēru. Būs kūku konkurss, Ata Auzāna un Ernas Daugavietes koncerts, ekskursija pilī, balle un citi notikumi.

◊ 11. jūlijā **Rožu laukumā Liepājā** notiks medību suņu parāde. Skatītāji varēs uzzināt, kuras šķirnes ir domātas medībām, kādi ir šo suņu raksturi un spējas, kā tos apmācīt un kādas īpašības ir visspilgtākās.

◊ 18. jūlijā Saldus novada **Remtes pilī** Rožu svētki. Uzstāsies dziedātāji Ineta Rudzīte un Jānis Moisejs, amatiermākslas kolektīvi. Būs arī spēles un radošās darbnīcas, izstādes un zolīte.

Tradīcijas

◊ 11. jūlijā **Rojā** Zvejnieksvētkos "Dos pa bundžām": Edvards Strazdiņš, Emīlija ar grupu, Lauris Reiniks, "Labvēlīgais tips", "Olas", "Singapūras satīns", "Lauku muzikanti", "Roja", "Karakums".

◊ 11. jūlijā Zvejnieksvētkos **Kolkā** svētku programmu kuplinās ansamblis "Laula", Kaišadores folkloras ansamblis "Verpeta" (Lietuva), Inese Ērmane un Havjers Fernandess, Edgars Pujāts, grupas "Otra puse" un "Pipari".

◊ 10. un 11. jūlijā **Jūrmalas parkā, Liepājas pludmalē un promenādē** notiks Jūras svētku pasākumi. Varēs vērot kuģu un laivu parādi, koncertēs dziedošie aktieri, elektroniskās deju mūzikas grupa "ELPO", *indie pop* grupa "YUT", "Autobuss debesīs" un Aija Andrejeva. Būs izzinošas un izklaidējošas nodarbes ģimenēm un bērniem, pludmalē varēs aplūkot smilšu skulptūras.

◊ 10. un 11. jūlijā **Pāvilostā** un **Jūrmalciemā** svinēs tradicionālos Zvejnieku svētkus.

◊ 18. jūlijā Jūras svētkos **Mērsragā** izskanēs grupas "Petersons Band" koncerts.

KURZEMES KULTŪRAS PIELIKUMS

Iznāk vienu reizi mēnesī.
Izplatīts kā reģionālo laikrakstu "Kurzemes Vārds", "Talsu Vēstis" un "Saldus Zeme" bezmaksas pielikums.

Projekta vadītāja un redaktore:
Anda Pūce, "Kurzemes Vārds".
Kontakti: tālrunis 26436485, e-pasts anda@kurzemes-vards.lv.

PROJEKTU ATBALSTA VALSTS KULTŪRKAPITĀLA FONDS

KURZEMES PLĀNOŠANAS REĢIONS

Latviešu vēsturiskās zemes

Kurzemes Vārds · Talsu Vēstis · Saldus Zeme LAIKRAKSTS SALDUS NOVADAM

Internetā pieejams mājaslapā sz.lv, retalsi.lv un reģionālajā portālā liepajniekiem.lv.